

VASTAESITYS /

10 § Pastori Kai Sadinmaan oikaisuvaatimus

PÄÄTÖS

Tuomiokapituli päättää oikaisuvaatimuksen johdosta poistaa 13.9.2017 tekemänsä päätöksen. Tuomiokapituli toteaa Sadinmaan toimineen vastoin piispan antamaa ohjetta. Asiassa ei ole kuitenkaan aihetta enempään toimenpiteisiin.

TUOMIOKAPITULIN RATKAISU JA PERUSTELUT

Tuomiokapituli toteaa, ettei se ole esteellinen käsittelemään Sadinmaan oikaisuvaatimusta. Oikaisuvaatimuksen käsittelyssä on kysymys aiemman asian jatkokäsittelystä hallintomenettelyssä. Tuomiokapitulin jäsenten osallistuminen asian aiempaan käsittelyyn ei sellaisenaan johda esteellisyteen käsiteltäessä asiaa oikaisuvaiheessa.

Tuomiokapituli toteaa, että pastori Kai Sadinmaa on ilmoittanut vihkineensä yhteensä kolme samaa sukupuolta olevaa paria ja siunanneensa neljä. Hän on ilmoittanut aikovansa jatkaa vihkimisiä ja ilmoittaa julkisesti olevansa niihin käytettävissä.

Piispa Askola on antanut Helsingin hiippakunnan papeille ohjeet koskien 1.3.2017 tapahtunutta avioliittolain muutosta. Näiden ohjeiden mukaan samaa sukupuolta olevan parin kirkollinen vihkiminen ei ole mahdollista, mutta pappi voi pyynnöstä ja halutessaan osallistua maistraatissa avioliiton solminen samaa sukupuolta olevan parin hääiloon, siten, että juhlassa välittyy kirkon hyväksyntä ja Jumalan siunaus.

Asiassa on pidettävä kiistattomana, että Sadinmaa on toiminut piispan antaman ohjeen vastaisesti vihkiessään samaa sukupuolta olevia kihlapareja. Sadinmaa on vastineessaan katsonut, että lainsäädännössä ei ole asetettu estettä samaa sukupuolta olevien parien kirkolliselle vihkimiselle. Tämän vuoksi ja ottaen huomioon yhdenvertaisuuden vaatimukset, Sadinmaa on katsonut olleensa velvollinen toimimaan vastoin piispan antamaa ohjetta.

Piispa Askolan antama ohje perustuu piispainkokouksen 31.8.2016 antamaan selontekoon ja kirkkohallituksen 18.10.2016 antamaan oikeudelliseen selvitykseen, joissa on katsottu kirkkokäsikirjan sanamuodosta johdetuilla perusteilla, ettei papin toimittama samaa sukupuolta olevan parin kirkollinen vihkiminen ole mahdollinen. Sadinmaa on katsonut soveltaneensa kirkkojärjestyksen sääntöksiä avioliittoon vihkimisen edellytyksistä oikein.

Asiassa on kysymys tilanteesta, jossa Sadinmaa on ollut yhtäältä velvollinen noudattamaan piispan antamaa ohjetta ja toisaalta soveltamaan itsenäisesti avioliittoon vihkimisestä annettua lainsäädäntöä. Oikeustila kirkollisen avioliittoon vihkimisen osalta on ollut 1.3.2017 jälkeen epäselvä. Tähän lainsäädännön epäselvyyteen on kiinnitetty huomiota muun muassa Helsingin hiippakunnan hiippakuntavaiktuuston 13.10.2016 esittämässä kannanotossa ja kirkkohallituksen istunnon käsitellessä edellä mainittua oikeudellista selvitystä (kirkkohallituksen istunnon jäsenten vähemmistön eriävä mielipide 18.10.2016 sekä lausunnon valmistelua varten pyydetty professorien Viljanen¹ ja Kangas asiantuntijalausunnot).

---

¹ Myös professori Viljanen, joka muuten päätyy lausunnossaan toteamaan, että ei ole lainsäädännöllisesti poissuljettua jättää samaa sukupuolta olevan kirkollisen vihkimisen rajoitusta kirkkokäsikirjan varaan, myöntää tilanteen oikeudellisen tulkinnanvaraisuuden: ”Kun kuitenkin muilta osin avioliiton vihkimisen edellytyksistä on säädetty kirkkojärjestyksessä, ei asiantilaa voida oikeudellisen sääntelyn näkökulmasta pitää täysin selvänä.”

Oikeudellisen epäselvyyden kohteena on ollut erityisesti kysymys siitä, onko kirkkokäsikirjan avioliittoon vihkimistä koskevan kaavan tekstissä oleva viittaus sulhaseen ja morsiamen yksinään riittävä peruste katsoa, että pappi menettelee lainvastaisesti vihkiessään samaa sukupuolta olevan kihlaparin avioliittoon, erityisesti kun otetaan huomioon perustuslain 6 §:n säännös ihmisten yhdenvertaisuudesta ja kirkkojärjestyksen 1 luvun 4 §:n säännös kirkon jäsenten oikeudesta päästä osalliseksi kirkon pyhistä toimituksista. Näin aiheutuneen tulkintatilanteen ongelmallisuus on ollut yleisesti tiedossa ja samoin on ollut tiedossa, että ne papit, joilta samaa sukupuolta olevat kihlaparit pyytävät avioliiton vihkimistä joutuvat ratkaisemaan tämän ristiriitatilanteen.

Tuomiokapituli on 7.5.2017 päättänyt käynnistää Sadinmaan asiassa kirkkolain 5 luvun 3 §:n mukaisen menettelyn. Samalla asiaa koskevan kantelun käsittely on hallintolain 53 c §:n nojalla rauennut. Tuomiokapitulin tehtävänä on tämän johdosta tullut siten ratkaista, onko Sadinmaa vihkiessään samaa sukupuolta olevan parin avioliittoon toiminut kirkkolain 5 luvun 3 §:n tarkoittamalla tavalla pappisviran asettamia velvollisuuksien vastaisesti. Tältä osin tuomiokapituli toteaa, että Sadinmaa on joutunut toimimaan oikeudellisesti epäselvässä ja kiistanalaisessa tilanteessa ja tehnyt asiassa ratkaisun, jossa hän on soveltanut voimassa olevan lainsäädännön määräyksiä painottaen kirkon jäsenten yhdenvertaista kohtelua.

Tuomiokapituli toteaa, että Sadinmaa on vihkiessään samaa sukupuolta olevia pareja toiminut piispan antaman ohjeistuksen vastaisesti. Ottaen huomioon kirkollista avioliittoon vihkimistä koskevat voimassa olevan oikeuden säännökset, ei Sadinmaan menettelyä kuitenkaan voida pitää sellaisena, jonka perusteella tuomiokapitulilla olisi edellytyksiä katsoa Sadinmaan rikkoneen kirkkolain 5 luvun 3 §:n tarkoittamalla tavalla pappisviran asettamia velvollisuuksia vastaan. Asiassa ei tämän vuoksi ole aihetta ryhtyä enempiin toimenpiteisiin.